Przedpłata wraz z przesyłką pocztową wynosi 12 koron rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy ulicy Hetmańskiej l. 12.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 10. i 25. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 11. Dnia 10. czerwca 1900. XXVII. rocznik.

Nakładem Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Tadeusz Romanowicz.

O spieszne nadesłanie kwestyonarza do statystyki za rok 1899. uprasza biuro Związku P. T. Zarządy wszystkich stowarzyszeń.

Fundusz zaopatrzenia funkcyonaryuszów stowarzyszeń związkowych.

W jednem z najpoważniejszych naszych stowarzyszeń, którego starsi funkcyonaryusze od lat 15 do Funduszu należą, nałożyła Rada Nadzorcza, po myśli §. 6. lit. *a)* statutu Funduszu, także i na młodszych funkcyonaryuszów obowiązek należenia do funduszu. Przeciw tej uchwale wnieśli oni bardzo obszernie motywowany (drukiem) protest, w którym poddają surowej krytyce organizacyę Funduszu i domagają się utworzenia u siebie osobnego funduszu, mniej więcej na tych samych zasadach opartego.

Skutkiem tego wystosował do nich podpisany następującej treści odezwę:

„Przypadkowo dostało się do rąk moich przedstawienie Wasze przeciwko przymusowi należenia do Funduszu zaopatrzenia. Przymus ten można w zasadzie potępić, bo ludzie rozumni i inteligentni sami najlepiej wiedzą a raczej powinni wiedzieć, czego potrzeba dla dobra ich i rodzin. Przez podpisanie jednak deklaracyi przystąpienia, przyjęły Towarzystwa zobowiązanie (§. 6. *a)* stat.) nałożenia na funkcyonaryuszów swoich, tak obecnych, jak i w przyszłości przyjąć się mających obowiązku należenia do Funduszu Na tem mógłbym właściwie zakończyć całą argumentacyę, gdybyście nie byli w sposób niekoleżański zaatakowali instytucyi, która powstała przed 18 laty w warunkach bardzo trudnych, a rozwój swój zawdzięcza wytrwałości i poparciu nielicznych niestety stowarzyszeń i ich kierowników.

Że ona nie jest doskonałą, że nie zaspakaja naszych potrzeb, o tem wiem lepiej nawet niż Wy i z braków jasno sobie zdaję sprawę, a jednak zgodzicie się ze mną, że gdyby jej nie było, — nie byłoby dotychczas **nic**, a skoro istnieje, jest wadliwa, nie zaspakaja potrzeb, to logicznie byłoby albo dążyć do jej rozwiązania i wskazać na to miejsce lepszą organizacyę, albo wskazać środki naprawy tego co jest, co się rozwija i dziś już dysponuje kapitałem przeszło ćwierć miliona koron. Tymczasem cóż Wy proponujecie? Założenie takiej samej instytucyi u siebie w domu, **na tych samych**, rzekomo wadliwych zasadach!

A motywa Wasze? Streszczam je w kilku punktach:

1. nie chcecie się dzielić wpisowem i subwencyami Waszego Towarzystwa z kolegami w innych Towarzystwach („cudzego nie chcemy, swego nie damy“);
2. razi Was warunek pięcioletniego należenia do Funduszu;
3. tudzież rozmaite „niemoralne“ jak sądzicie źródła dochodu;
4. obawiacie się, że rząd może „zabrać“ cały Fundusz i
5. obawiacie się, że lokacye Funduszu w innych Towarzystwach nie są dość pewne, szczególnie tam, gdzie jest poręka ograniczona.

Argumenta te, łatwo obalić, gdyż:

ad 1. Wpisowe przyniesie Wam w pierwszym roku rzeczywiście bardzo drobną kwotę z tego, coście sami wpłacili, ale oprócz Was wpłacają inni w roku bieżącym i w następnych będą wpłacać Gdybyście zechcieli z ołówkiem w ręku przejrzeć księgi nasze, przekonalibyście się, że w rezultacie każdy z nas w szeregu lat na wpisowem więcej zyskuje, niż traci. Datki z czystego zysku są małe, to prawda, bo Zarządy niektórych Towarzystw dla rozgłosu chętniej dają na szpitale, bursy, oświatę a nie wystarcza im na Fundusz zaopatrzenia dla własnych urzędników Proście Waszą Radę Nadzorczą ażeby na przyszłość nic nie dawała, a będziecie korzystać tylko z tego, co dają inne Towarzystwa. Wszak Wasze Towarzystwo już od kilku lat nic nie daje, a jednak funkcyonaryusze jego partycypują w ogólnych zyskach Więc gdzie krzywda, a gdzie korzyść?

ad 2. i 3. Łatwo statut Funduszu zmienić, ostatnie walne zgromadzenie postanowiło już czas należenia obniżyć do lat trzech. Tutaj zauważyć muszę że warunek pięciolecia w praktyce strasznym wcale nie jest i wywody Wasze na ten temat uważam jako zbyt pesymistyczne. Nie było wypadku, ażeby dobrego urzędnika Dyrekcya sama usunęła, próżniaka zaś lub nieuczciwego sami nie pożałujecie, — nawet na wypadek popełnienia nadużycia, statut gwarantuje dla żony i dzieci wkładki, przez niego gotówką wpłacone ale po 5 latach. Jeżeli zaś urzędnik sam ustępuje, to albo przechodzi do innego stowarzyszenia, a wtedy praw nie traci, albo uzyskuje jakąś inną dobrą posadę a wtedy z lekkiem sercem pozostawia fundusz, jak to już nie raz bywało.

ad 4. Argumentu tego chyba sami na seryo nie traktujecie, twierdzę to tem bardziej, że kolega N. jako prawnik wie dobrze, że takiego bezprawia ani austryacki, ani żaden inny rząd bezkarnie popełnić nie może.

Jeżeli już mowa o projekcie rządowym, to przyznam się, że co do mnie dawno myślałem i mówiłem o tem, że będzie można, tak samo jak Tow. ofic. pryw. wejść z rządem w układy, aby wnosząc tak wielki kapitał, uzyskać dla nas pewne prawa, za szereg lat wstecz. Projekt rządowy, tem silniej przemawia za wzmacnianiem naszego Funduszu kapitałem i ilością członków.

ad 5. Odpowiadam krótko: dobra gospodarka a nie poręka ograniczona, czy nie ograniczona, decydują o bezpieczeństwie funduszów, wiecie, że Tow. kred. miejskie i Gal. Kasa zalicz. we Lwowie po 23 latach od daty otwarcia konkursu, dotąd jeszcze wierzycieli nie zaspokoiły przy poręce nieograniczonej, a zatem jej wartość praktyczna jest wątpliwa. Dla mnie w Łańcucie, Gorlicach lub we Lwowie jest 100.000 zł. równie bezpieczną lokacyą jak w Żydaczowie lub Kalwaryi po 1.000 zł.

Powtarzam że rezultat, osiągnięty w naszym Funduszu zaopatrzenia jest niedostateczny, gdyż separatyzm i brak poczucia solidarności u naszych kolegów z jednej, a niedostateczne poparcie ze strony stowarzyszeń z drugiej strony, zawiodły najskromniejsze oczekiwania założycieli, — a jednak mimo to wszystko rezultat nie jest tak bardzo marny, jak to W. Panowie przedstawiacie. W tych trudnych warunkach można go nawet pomyślnym nazwać.

Jako przykład przytoczę wzrost udziału jednego z najniższych funkcyonaryuszów, bo woźnego w N., który należy do Funduszu pełnych lat 18.

Wpłacił on w tym czasie gotówkę	Kor.	1 209 56
Towarz zapłaciło za niego tyleż .	„	1.209·56
a dywidenda dopisana wynosi . .	„	2.397·32
razem posiada obecnie . .	Kor.	*4.816·44*

Gdyby nie był zmuszony należyć do Funduszu, to sumy tak poważnej, tak małemi środkami by nie złożył a z braku podobnej instytucyi pozostałby na starość najzupełniej bez środków.

Konstatuję z ksiąg, że począwszy od r. 1889 każdy udział podwaja się co pięć lat, jeżeli więc ów woźny jeszcze 15 lat służyć będzie, to po 33 latach należenia do Funduszu, będzie dysponować kapitałem przeszło 36.000 kor., którego renta roczna, licząc tylko po 4% przyniesie 1.440 kor. i w dodatku pozostawi dzieciom majątek. Takiego ubezpieczenia nawet rząd nie daje. Nasz fundusz tylko w początkowych kilkunastu latach daje nędzne wyniki i na wypadek nieszczęścia rodzin nie zabezpiecza.

Wbrew Waszemu twierdzeniu pomyślną, bardzo nawet pomyślną muszę nazwać cyfrę 96 członków Funduszu i 36 stowarzyszeń, reprezentujących mniej więcej $^1/_4$ część ogółu Pomyślny objaw upatruję w tem, że przy naszych wadach narodowych, znalazła się przecież w organizacyi jakiejś $^1/_4$ część osobników, które potrafiły swoje separatystyczne dążności podporządkować potrzebom ogółu.

Co do Waszego Towarzystwa proszę o rozwiązanie następującej zagadki: jeżeli dwaj tamtejsi funkcyonaryusze należą już do Funduszu, a dla młodszych miałby być w miejscu inny założony, to nie wchodząc w moralny efekt takiego rozdwojenia, proszę rozważyć, czy bez krzywdy dla jednych, lub drugich dałoby to się przeprowadzić?

Proszę Was Szanowni Panowie Koledzy, byście raczyli te wyjaśnienia pod światłą przyjąć rozwagę, a mam nadzieję, że porzucicie Wasz separatyzm.

Zaletą, ale zarazem i wadą naszego społeczeństwa jest silnie rozwinięty indywidualizm i zmysł krytyczny, — gdzie trzech Polaków, tam cztery zdania, które nie chcą się podporządkować dobru ogólnemu.

Nie mam niestety czasu rozwijać zapatrywań moich na ten temat, zresztą byłoby to zbyteczne, bo na gruncie dobra publicznego rozumiemy się dobrze, proszę Was tylko, Szan. Koledzy, nie zapominajcie, że zasada asocyacyi, na której cały ustrój stowarzyszeń się opiera, której pracę naszą i trudy i przyszłość poświęciliśmy, wymaga podporządkowania ambicyi, nawet interesów jednostek dla utrzymania całości. Skoro nic lepszego, pewniejszego stworzyć ani Wy, ani Towarzystwo nie możecie, to *„wozu in die Ferne schweifen, sieh! das gute liegt so nah!?“* — przyłóżcie rękę do ulepszenia tego co jest, a ono ulepszeń wymaga, ale nie rozbijajcie, nie rozdrabniajcie sił, bo i tak solidarności pomiędzy nami za mało, a za wiele krytyki, za wiele lekceważenia najżywotniejszych interesów nawet u Zarządów stowarzyszeń!

Pozwoliłem sobie zabrać głos w tej sprawie dlatego, że jako jeden z założycieli Funduszu zaopatrzenia (wszyscy inni już ustąpili), chciałbym, by Wasza Rada Nadzorcza należycie o jego organizacyi była poinformowana. Słusznie domagacie się, by Wam udzielono głosu na posiedzeniu Rady Nadzorczej dla obrony Waszych zapatrywań, mam jednak nadzieję i proszę, byście w imię zasady *audiatur et altera pars* zezwolili na odczytanie na posiedzeniu także i mojego pisma. Orzeczenie Rady Nadzorczej przed którem uchylam czoła, będzie wynikiem dojrzałej rozwagi.

N. Ulmer.

Przyp. Red. Żałujemy bardzo, że dla braku miejsca nie możemy pomieścić całego memoryału pp. przeciwników Funduszu, jednak pismo powyższe streszcza ich zarzuty.

Dla dyskusyi nad tą ważną sprawą otwieramy łamy naszego pisma i prosimy wszystkich zawodowych Kolegów, by raczyli opinię swoją wypowiedzieć. Wymiana zapatrywań, choćby najbardziej sprzecznych, byle należycie uzasadnionych, przynieść może pożytek sprawie tak doniosłej.

Stowarzyszenia rolnicze w Bawaryi.

Przeważającym typem gospodarstwa rolnego w Bawaryi jest — jak wiadomo — mała i średnia własność. Typ ten w znacznie wyższym stopniu, niż wielka własność, potrzebuje stowarzyszeń dla swego postępowego rozwoju. To też stowarzyszenia rolnicze w Bawaryi w ostatnich czasach tak wielkie poczyniły postępy, że jak słusznie pisze *Frankfurter Ztng*, z której następujące cyfry wyjmujemy, śmiało rzec można, iż całe tamtejsze rolnictwo stoi pod znakiem idei stowarzyszeń.

Działalność stowarzyszeń tych jeszcze zawsze przeważnie ku temu jest zwrócona, żeby małym rolnikom dostarczyć taniego kredytu osobistego. Temu celowi służą przedewszystkiem rolnicze kasy oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena. W roku 1881 było tych kas 42 — zaś w r. 1899 (według stanu z miesiąca września) było ich już 2.329 i liczyły 161.276 członków — średnio zatem 69 członków na jedną kasę. Udziały wynosiły 1,480.966 marek — średnio 9·18 mk. na jednego członka — a 603 mk. na jedną kasę — wkładki oszczędności 34,797.418 mk., a pożyczki udzielone członkom 78.241.814 mk. Ale także i stowarzyszenia kredytowe i zaliczkowe systemu Schulzego z Delitzsch, chociaż ich punkt ciężkości spoczywa w przemyśle, są ważne dla zaspokojenia potrzeb kredytu rolniczego. Było ich w Bawaryi w 1899 r. 104 i liczyły 64.445 członków.

Szybki rozwój stowarzyszeń wymagał skupienia ich spraw i potrzeb w związkach. W r. 1893 założono bawarski związek krajowy rolniczych kas pożyczkowych w Monachium, do którego należy większość kas raiffeisenowskich. Istnieją też związki obwodowe i powiatowe, wszakże w bezpośredniem zetknięciu ze związkiem krajowym. Zaś z pomiędzy 104 stowarzyszeń kredytowych i zaliczkowych systemu Schulzego z Delitzsch, 68 jest zorganizowanych w trzech związkach.

W ostatnich czasach ten ruch stowarzyszeń zwrócił się w wysokim stopniu do pośrednictwa w dostarczaniu towarów, rolnictwu potrzebnych i do spieniężania rolniczych produktów. Wszystkie związki raiffeisenowskich kas oszczędności i pożyczek, były czynne w tym kierunku. W r. 1898 sprzedały one zboża, bydła i innych produktów gospodarstwa wiejskiego 6,278.101 mk. Przy związku kas raiffeisenowskich w Monachium założono w r. 1898 osobny centralny organ dla sprzedaży rolniczych produktów, a bawarski rząd przyczynia się do kosztów pewnym zasiłkiem. Szczególniej skutecznego poparcia doznaje spółkowa sprzedaż zboża, ze strony zarządu wojskowego, który stara się potrzeby swoje pokrywać przez bezpośrednie zakupno od producentów i od spółek rolniczych. Związki, które pośredniczą w zakupnie artykułów, potrzebnych rolnikom, przeważnie też zajmują się wspólną sprzedażą rolniczych produktów. Istnieje już 65 magazynów i składów, założonych na zasadzie asocyacyi — a założenie dalszych 12 jest w toku. Do kosztów założenia przyczyniło się

ministerstwo spraw wewnętrznych kwotą 87.300 mk. daną jako zasiłek (11% kosztów budowy) — a kwotą 378.670 mk. daną jako pożyczki nisko oprocentowane albo i bezprocentowe. Rząd popierał też wybudowanie magazynów przy stacyach kolejowych przez bezpłatne udzielenie gruntów pod budowę i ułatwienie połączeń szynami z torem głównym kolejowym, tudzież przez wolną od opłat reekspedycyę.

Rozmaitości.

— **Kurs raiffeisenowski.** Biuro patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek urządza z upoważnienia Wydziału krajowego drugi dwutygodniowy praktyczny kurs nauki dla kierowników, kasyerów i członków zarządu tychże spółek. Kurs ten odbędzie się w czasie między 2. a 14. lipca b. r. we Lwowie, pod kierownictwem dr. Stefczyka, kierownika Biura patronatu, podług następującego programu: nauka o organizacyi spółki, przedstawienie i objaśnienie instrukcyi administracyjnej dla spółek z odpowiedniemi ćwiczeniami, nauka o podatkach i należytościach skarbowych, nauka o rachunkowości spółki, wreszcie powtórzenie całej nauki podług zadawanych pytań.

Na kurs ten mogą być przyjęci kierownicy, kasyerzy, względnie rachmistrze i członkowie organów zawiadowczych, bądźto tych spółek oszczędności i pożyczek, które już uzyskały przyjęcie albo przyrzeczenie przyjęcia do patronatu Wydziału krajowego, bądź też tych spółek, których zawiązanie jest przygotowane i zgłoszone do Biura patronatu. Zarząd lub komitet założycielski każdej takiej spółki może przedstawić po 2 kandydatów, od których wymaga się dobrej znajomości sztuki pisania i elementarnych rachunków. Ponieważ ilość uczestników kursu jest ograniczona do cyfry 20, przeto na wypadek liczniejszych zgłoszeń zastrzega sobie Biuro patronatu wybór jednego tylko z pośród przedstawionych kandydatów. Zgłoszenia z dokładnem podaniem nazwiska, zawodu, wieku i kwalifikacyj, a z dołączeniem próby zwyczajnego pisma każdego kandydata, należy wnosić do Biura patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek przy Wydziale krajowym we Lwowie, najpóźniej do dnia 15. czerwca b. r.

Ruch stowarzyszeń.

Dary i subwencye na rzecz **Funduszu zaopatrzenia funkcyonaryuszów stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych** w myśl okólnika Zarządu, nadesłały dotychczas z czystych zysków za rok 1899. następujące Towarzystwa:

13. Kasa zal. rzem. i roln. w *Przemyślu* . 100 kor.

We Lwowie, dnia 10. czerwca 1900 r.

W. Terenkoczy. *N. Ulmer.*

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Dziennik urzędowy ogłasza w miesiącu kwietniu z. r. następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych:

Nowe stowarzyszenia:

Borszczów. Powitowe Towarystwo kredytowe „Ruskoho Domu Narodnoho“, stow. zarej. z ogran. poręką. Statut z dnia 21. lutego 1900, zarejestowany uchwałą sądu obwodowego w Tarnopolu z dnia 17. marca 1900 l. cz. Firm. 160/00.

Dyrekcya: Michał Dorundiak, Michał Zieliński i Jan Szymański.

Husiatyn. Kasa zaliczkowa i kredytowa, stow. zarej. z ogran. poręką. Statut z dnia 21. marca 1900, zarejestrowany uchwałą sądu obwodowego w Tarnopolu z dnia 14. kwietnia 1900 l. cz. Firm. 221/00.

Dyrekcya: Salamon Horowitz, Dawid Schmetterling i Benjamin Scharfberg.

Jezupol. Spiłka oszczadnosti i pozyczok, stowarzyszenie zarej. z nieogr. poręką. Statut z dnia 21. stycznia 1900, zarej. uchwałą sądu obwodowego w Stanisławowie z dnia 13. marca 1900 l. cz. Firm. 58/00.

Dyrekcya: ks. Teofil Petruszewicz, Edmund Łuczyński i Ignacy Naroźniak.

Lwów. Związek kolonialny wydawniczo-wywozowy, stow. zarej. z ogran. poręką. Statut z dnia 21. marca 1900, zarej. uchwałą sądu kraj. we Lwowie z dnia 17. kwietnia 1900 l. cz. Firm. 672.

Dyrekcya: Stanisław Downarowicz, Wojciech Lerch i Wacław Żmudzki.

Niemirów. Powitowe Towarystwo kredytowe, stow. zarej. z ogran. poręką. Statut z dnia 23. grudnia 1899, zarej. uchwałą sądu krajowego we Lwowie z dnia 6. lutego 1900 l. cz. Firm. 176.

Dyrekcya: Wasyl Diduch, ks. Jan Kiprjan, Jan Smokorywski i Stefan Potasznik.

Stupnica. Spółka oszczędności i pożyczek, stow. zarej. z nieogr. poręką. Statut z dnia 27. listopada 1899, zarejestrowany uchwałą sądu obwodowego w Samborze z dnia 24. lutego 1900 l. cz. Firm 25/00.

Zarząd: Juliusz Nahlik, Jan Rolniak, Adam Borek i Franciszek Zemlik.

Sobotów. Spiłka oszczadnosti i pozyczok, stow. zarej. z nieogr. poręką. Statut z dnia 7. marca 1900, zarejestrowany w sądzie obwodowym w Stanisławowie z dnia 10. kwietnia 1900 l. Firm. 85/00.

Zarząd: Teodor Kozij, Cypryan Doskocz i Prokop Stefanyszyn.

Szczucin. Spółka oszczędności i pożyczek, stow. zarej. z nieogr. poręką, zarejestrowana w sądzie obwod. w Tarnowie z dnia 30. kwietnia 1900 l. cz. Firm. 90.

Zarząd: ks. Tomasz Łączewski, Antoni Wajdowicz i ks. Józef Dulian.

Szówsko. Spółka oszczędności i pożyczek, stowarz. zarej. z nieogr. poręką. Statut z dnia 12. stycznia 1900, zarej. uchwałą sądu obwodowego w Przemyślu z dnia 14. kwietnia 1900 l. cz. Firm. 251/00.

Zarząd: Jędrzej Cieliczka, Bronisław Karasiński i Marcin Bereza.

Szymbark. Spółka oszczędności i pożyczek, stow. zarej. z nieogr. poręką. Statut z dnia 26. stycznia 1900, zarejestrowany w sądzie obwodowym w Jaśle dnia 31. marca 1900.

Zarząd: Henryk Groblewski, ks. Jan Markowicz, Wojciech Wojciechowski, Józef Trybus i Józef Sędziak.

Zmiany statutu:

Rudnik. Sąd obwodowy oddział V. jako handlowy w Rzeszowie zarządził:

I. wpisanie do rejestru handlowego dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Kasa zaliczkowa i oszczędności w Rudniku, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“, że na walnem zgromadzeniu członków tego stowarzyszenia, w dniu 25. lutego 1900 odbytem, uchwalono zmianę statutu w §§. 25., 27., 38., 39., 59., 64., 65., 67., 79., 80. i 87. w następującej treści:

a) rada nadzorcza składa się z 9 członków i 3 zastępców;

b) rada nadzorcza wybiera z pośród siebie prezesa, sekretarza i tychże zastępców;

c) każdy z członków mający 50 koron wpłaconego udziału, ma przy uchwałach stowarzyszenia jeden głos, który nie może być na nikogo przeniesionym;

d) udział członka ustanowiono najmniej na 50 koron, a najwięcej na 2.000 koron;

e) pożyczki na skrypta udzielane będą na raty na przeciąg czasu najdłuższy do 5 lat, zaś na weksle od 3 do 6 miesięcy;

f) publiczne ogłoszenia stowarzyszenia umieszczane będą w jednym z dzienników krajowych.

II. wpisanie do rejestru handlowego dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie wyżej wymienionej, że na walnem zgromadzeniu członków tego stowarzyszenia, w dniu 25. lutego 1900 odbytem, wybrano na nowe trzechlecie ponownie na członków Dyrekcyi tegoż stowarzyszenia dr. Franciszka Hednicha, Leona Knettnera i Ferdynanda Hofmana.

(Uchwała z dnia 7. kwietnia 1900 l. cz. Firm. 91 i 92/00).

Zmiany w Dyrekcyi:

Jarosław. Sąd obwodowy jako handlowy w Przemyślu ogłasza, iż dnia 27. marca 1900 wpisane zostało przy firmie: „Towarzystwa zaliczkowego w Jarosławiu“ w rubryce 6, że na posiedzeniu Rady nadzorczej tegoż Towarzystwa z dnia 26. stycznia 1900 wybrany a na walnem zgromadzeniu członków tegoż Towarzystwa, również dnia 26. stycznia 1900 odbytem, zatwierdzony został jako członek Dyrekcyi kontrolor Edward Pawlin, emerytowany c. k. kasyer pocztowy, w Jarosławiu zamieszkały.

(Uchwała z d. 31. marca 1900 l. cz. Firm. 227/00).

Kałusz. Sąd obwodowy jako handlowy w Stanisławowie ogłasza, że poleca prowadzącemu rejestra, aby w rejestrze dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Towarzystwo zaliczkowe w Kałuszu, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“ wykreślił dotychczasowego członka Dyrekcyi Walerego Flacha i zastępców Stanisława Nikorowicza i Antoniego Szlemkiewicza, a wpisał, że na walnem zgromadzeniu d. 24. stycznia 1900 zostali wybrani na członka Dyrekcyi Sabin Bajewski, na zastępców Michał Sowiński i Emil Albinowski.

(Uchwała z dnia 26. lutego 1900 l. cz. Firm. 41).

Lwów. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza, że przy firmie: „Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie“, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ dnia 23. marca 1900 w rejestrze handlowym dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych uwidoczniono, że na odbytem na dniu 13. lutego 1900 posiedzeniu Rady nadzorczej wybrani zostali ponownie członkami Dyrekcyi na lata 1900, 1901 i 1902 pp. Teofil Merunowicz, Władysław Terenkoczy i Włodzimierz Chaberski jako dyrektorowie, a Fryderyk Schaller jako zastępca dyrektora.

(Uchwała z dnia 27. marca 1900 l. cz. Firm. 505.

Lwów. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza, że przy firmie: „Ogólny Związek dla hodowców i handlarzy bydła we Lwowie, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ dnia 30. grudnia 1899 w rejestrze handlowym stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych uwidoczniono, że na posiedzeniu Rady nadzorczej z 26. listopada 1899 kooptowano Feliksa Czermińskiego do Rady nadzorczej, zamianowano go delegatem Rady nadzorczej do Dyrekcyi i upoważniono do zbiorowego podpisywania firmy Towarzystwa.

(Uchwała z d. 9. stycznia 1900 l. cz. Firm. 2.651.

Lwów. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza, że przy firmie: „Bank zaliczkowy we Lwowie, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ dnia 4. kwietnia 1900 w rejestrze handlowym dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych uwidoczniono, że na odbytem dnia 31. stycznia 1900 walnem zgromadzeniu członków wybrani przez radę nadzorczą dr. Adam Czyżewicz i Władysław Terenkoczy jako dyrektorowie, Gwido Ruszczyński i Jan Riedl jako zastępcy dyrektorów na przeciąg lat trzech zatwierdzeni zostali oraz, że ś. p. Franciszek Kuczyński przestał być dyre-

ktorem a dr. Aleksander Lisiewicz i Władysław Biliński zastępcami dyrektorów.

(Uchwała z dnia 10. kwietnia 1900 l. cz Firm. 601. stow. II. 64).

Lwów. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza, że przy firmie: „Towarzystwo zaliczkowe urzędników pocztowych we Lwowie, stowarzyszenie zarejestrowane z nieogr. poręką“ dnia 17. kwietnia 1900 w rejestrze handlowym dla stowarzyszeń zarobkowch i gospodarczych uwidoczniono, że podczas odbytego w dniu 15. marca 1900 walnego zgromadzenia członków tegoż Towarzystwa w miejsce ustępujących funkcyonaryuszy na członków Dyrekcyi tegoż Towarzystwa na trzy lata wybrani zostali:

Antoni Watzek dyrektorem, Adolf Schmidt kasyerem, Ignacy Garan kontrolorem, Apolinary Górnicki zastępcą dyrektora i Bolesław Rutkowski zastępcą kasyera.

(Uchwała z dnia 21. kwietnia 1900 l. cz. Firm. 685 stow. I. 66).

Lwów. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza, że przy firmie: „Towarzystwo wzajemnego kredytu we Lwowie, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ w rejestrze handlowym dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych uwidoczniono 28. kwietnia 1900, że w miejsce ustępujących zastępców dyrektorów Jana Makana i dr. Teofila Stachiewicza na walnem zgromadzeniu członków dnia 11. marca 1900 odbytem, wybrano jako zastępców dyrektora Jakóba Bałabana i Jana Makana.

(Uchwała z dnia 1. maja 1900 l. cz. Firm. 812. stow. I. 24).

Szczerzec. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza, że przy firmie: „Towarzystwo kasy zaliczkowej na powiat sądowy Szczerzecki w Szczercu, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“ dnia 23. marca 1900 w rejestrze handlowym dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych uwidoczniono, iż na odbytem w dniu 1. marca 1900 XXXI. ogólnem zgromadzeniu członków tego Towarzystwa wybrani i zatwierdzeni zostali na trzechlecie w miejsce ustępujących dyrektorem Piotr Müller majster kowalski w Szczercu, zastępcą dyrektora Jan Senik starszy nauczyciel w Szczercu, kasyerem Leontyna Malicka ekspedytorka pocztowa w Szczercu, zastępcą kasyera Jan Laufersweiler majster stolarski w Szczercu.

(Uchwała z dnia 27. marca 1900 l. cz. Firm. 508 stow. I. 29).

Wilamowice. Sąd obwodowy ja o handlowy poleca wpisanie w rejestrze dla spółek zarobkowych i gospodarczych przy firmie: „Towarzystwo tkaczy w Willamowicach, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“, że na zwyczajnem walnem zgromadzeniu 14. stycznia 1900 odbytem przez nowe wybory weszli w skład Dyrekcyi Jan Kuczmierczyk, Józef Balcarczyk i Józef Kuczmierczyk (junior) w Willamowicach zamieszkali.

(Uchwała z d. 16. marca 1900 l. cz. Firm. 28/00).

Żółkiew. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie ogłasza, że przy firmie: „Kasa zaliczkowa i oszczędności w Żółkwi, stowarzyszeuie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“ dnia 4. kwietnia 1900 w rejestrze handlowym dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych uwidoczniono, że na odbytem na dniu 24. lutego 1900 walnem zgromadzeniu zatwierdzony został, dokonany przez Radę nadzorczą wybór p. Stanisława Goreckiego na dyrektora głównego, Alfonsa Borowskiego na drugiego dyrektora i Jana Gigla na zastępcę dyrektora na dwulecie a to w miejsce pp. Rozwadowskiego i Mniszka, którzy zrezygnowali, tudzież p. Stanisława Goreckiego, który z drugiego dyrektora został głównym zamianowanym.

(Uchwała z dnia 10. kwietnia 1900 l. cz. Firm. 603).

Wykreślenie:

Lwów. Sąd krajowy jako hand. we Lwowie ogłasza, że firma: „Towarzystwo galic. kasy zaliczkowej we Lwowie, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką w likwidacyi“ została dnia 9. kwietnia 1900 wykreśloną z rejestru handlowego dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

(Uchwała z dnia 10. kwietnia 1900 l. cz. Firm. 609 stow. I. 5).

Bilansy stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za rok 1899.

53. Brzesk. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: z rach. odsetek 8.917·28, z rach. różnych 64·96, z rach. zapasu druków 180· – ; razem 9.162·24. Rozchód: z rach. kosztów administracyi 4 609 50½, z rach. koszta inwentarza 12·06, do rachunku bilansu za 1899 r. 4.540 67½; razem 9.162 24. *b) Blans.* Stan czynny: pożyczki skryptowe 78.414·—, pożyczki wekslowe 181.692·—, należne odsetki 370·11, walory kaucyjne 250·—, efekta funduszu rezerwowego 20.000·—, inwentarz 108·56, zaliczki procesowe 74·13, koszta administracyi — zapas druków 180·—, kasa gotówka z dnia 31. grudnia 1899 r. 1.066 39; razem 282 155·19. Stan bierny: udziały 60.842·71, fundusz rezerwowy 24.386·68, fundusz na możliwe straty 579·16, wkładki oszczędności 188.064·96, kaucye służdowe 250·—, odsetki przenośne 3.293 06, Bank krajowy 97·94½, straty i zyski 4,540·67½; razem 282 155 19. Liczba członków 929. Ogólny obrót kasowy 2,053.703·81.

54. Dobromil. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: z rach. odsetek 4.581·34,

z rach. strat i zysków z 1898 roku 100 —, z rach. incassa 212·28; razem 4.893·62. Rozchód: z rach. kosztów administracyi i podatków 2.424·19½, do rachunku bilansu: saldo na 1899 rok 2.469·42½; razem 4.893·62. b) *Bilans.* Stan czynny: pożyczki 94.700·14, administracya 130·—, zaliczki procesowe 205·97, lokacye 8.043·98, kasa 2.596·94; razem 105.677·03. Stan bierny: udziały 35.220·23, wkładki na rachunek bieżący 54.023·82, długi zaciągnięte 4.700·—, odsetki naprzód pobrane 396·36, fundusz rezerwowy 8.051·90½, Bank krajowy 278·78½, zysk z lat poprzednich 536·50½, straty i zyski 2.469·42½; razem 105.677·03. Liczba członków 1.710. Ogólny obrót kasowy 451.077·33.

55. Gliniany. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: z rach. odsetek 9.005·39, z rach. strat i zysków z 1898 r. 1·88, z rach. nieruchomości 13·66½, z rach. kosztów procesowych 9.32½, z rach. efektów 16·27, z rach. lokacyi 0·74; razem 9.047·27. Rozchód: z rach. pożyczek 2.000 —, z rach. nieruchomości 382·86½, z rach. kosztów procesowych 168·57½, z rach. kosztów założenia 60 —, z rach. kosztów administracyi 3.648·08, do rachunku bilansu: saldo za 1899 rok 2.787·75; razem 9.047·27. b) *Bilans.* Stan czynny: gotówka 2.199·60½, pożyczki 223.467·87, efekta 9.538·14, nieruchomości 3.738·45, koszta administracyi 1.007·—, koszta założenia 170·—, koszta procesowe 1.662·13½, depozyta 221·80½, odsetki zaległe za 1899 rok 880·18, odsetki zaległe po 31 grudnia 1898 r. 707·27, odsetki przenośne 169·30, kupon 61·06; razem 243.822·81½. Stan bierny: udziały 42.777·65, wkładki oszczędności 149.354·74½, długi zaciągnięte do obrotu 25.066·13, fundusz rezerwowy 20·864·55, rach. Banku krajowego 1.057·46, odsetki przenośne 1.914·53, saldo zysk 2.787·75; razem 243.822·81½.

56. Kamionka strumiłowa. Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: z rach. odsetek 4.905·40½. Rozchód: z rach. kosztów urządzenia i administracyi 2.697·38, czysty zysk 2.208·02½; razem 4.905·40½. b) *Bilans.* Stan czynny: pożyczki 129.354·98, koszta urządzenia i ruchomości 104·89, koszta procesowe 83·27, lokacye 2.964·37, Bank krajowy 30.876·50½, gotówka 4.073·15½; razem 167.457·17. Stan bierny: udziały 25.606·42, fundusz rezerwowy 11.388·87½, wkładki oszczędności 121.938·87, odsetki naprzód zapłacone 1.226·80, fundusz budowy własnego domu 5.088·18, zysk 2.208·02½; razem 167.457·17.

57. Kalwarya zebrzydowska. Towarzystwo stolarzy. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: zapasy magazynowe 806·68, do rachunku bilansu: saldo na 1900 rok 48·91; razem 855·59. Rozchód: z rach. odsetek 183·03, z rach. kosztów urządzenia i ruchomości 18·16, z rach. kosztów administracyi i podatków 652·40, długi zaciągnięte 2· —; razem 855·59. b) *Bilans.* Stan czynny: zaliczki członków 1.462·95, odsetki naprzód zapłacone 34·69, odsetki zaległe (zwłoki) 10·89, koszta ruchomości 108·23, administracya 22.60, nieruchomości 937·64, zapas druków 351·28, kredytowanie towarów odbiorcom 782·80, zaliczki kolejowe 38·69, lokacye 67·64, zapasy magazynowe 4.477·41, kasa 121·66; razem 8.416·48. Stan bierny: udziały 1.005·64, należytości członków za roboty 101·07, długi zaciągnięte 6.635·41, odsetki (naprzód pobrane) 4·04, fundusz rezerwowy 551·—, zaliczki procesowe 15·95, administracya 17·95, możliwe straty 36·51, straty i zyski 48·91; razem 8.416·48. Liczba członków 75. Ogólny obrót kasowy 78.048·19.

58. Kraków. Towarzystwo kredytowe rękodzielników i przemysłowców. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: z rach. odsetek 45.550·96½, z rach. realności 1.065·36; razem 46.616·32½. Rozchód: rach. odsetek wypłaconych 29.815·99, koszta administracyi, inwentarza i t. p. oraz czysty zysk (3.688·87½) łącznie 16.800·33½; razem 46.616·32½. b) *Bilans.* Stan czynny: kasa 2.865·16, weksle eskontowane 507.392·40, zaliczki na płace 515·—, inwentarz 779·50, lokacye 100· —, realność 8.766·04, efekta 10.723·29, fundusz rezerwowy 5.910·50, rachunek bieżący 6.340·21, odsetki naprzód zapłacone 561· —, niedobór z r. 1898, do pokrycia w r. 1900 z funduszu rezerwowego 10.723·29; razem 554.676·57½. Stan bierny: udziały 55.638·05, weksle reeskontowane 88.217·—, wkładki na rachunek bieżący 383.888·04, fundusz na różne cele 85·80, procenta przenośne 4.947·07, walory na pokrycie niedoboru z 1898 r. 10.723·29, fundusz rezerwowy 7.488·45, czysty zysk z 1899 r. 3.688·87½; razem 554.676·57½. Liczba członków 880. Ogólny ruch kasowy 5,840.640·08.

59. Kraków. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: z rachunku odsetek 50.648·39. Rozchód: odsetki wypłacone 31.647·17, rach. kosztów admin., ruchomości i t. p. 11.285·01½, czysty zysk 7.716·20½; razem 50.648·39. b) *Bilans.* Stan czynny: kasa 37.852·20, weksle 597.665·13, zaliczki na płace 1.060·—, koszta procesowe 7.306·16½, walory funduszu rezerwowego 19.083·—, lokacye 100·—, realność 8.333·09, fundusz podręczny 500·—, różne 1.200 —, ruchomości 900·—, kaucye służbowe 3.000·—, odsetki naprzód zapłacone 869·28; razem 677.868·86½. Stan bierny: udziały 113.249·80, wkładki na rach. bieżący 395.353·40½, reeskont 126.569·50, fundusz rezerwowy 24.193·02, rezerwa strat 2.443·02½, fundusz emeryt. 820·97½, kaucye służbowe 3.000·—, odsetki naprzód pobrane 4.522·93½, czysty zysk 7.716·20½; razem 677.868·86½. Liczba członków 2.672. Ogólny obrót kasowy 6,337.042.

60. Lubaczów. Stowarzyszenie zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: z rach. odsetek 1.773·24½. Rozchód: z rach. kosztów administracyi i podatków 1.015·01, do rach. bilansu: saldo na 1900 r. 758·23½; razem 1.773·24½. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki 93.485·84, odsetki naprzód zapłacone 158·76, koszta ruchomości 192·62, koszta administracyi 69 65, zapas druków 20·—, zaliczki procesowe 243·59, lokacye 3.158·21, kasa 1.189·04; razem 98.517·71. Stan bierny: udziały 18.412·63, fundusz rezerwowy 3.376·08, wkładki na rach. bieżący 60.704·47, długi zaciągnięte 13.593·—, odsetki naprzód pobrane 588·31, fundusz strat 326·75, zysk z 1899 r. 1.516·47; razem 98.517·71. Liczba członków 1.790. Ogólny obrót kasowy 393.189·85.

61. Nowy Targ. Towarzystwo rolniczo-zaliczkowe. *a) Rachunek zysków i strat.* Przychód: towary 2.140·33, waluty 16·26½, prowizye 63·67, odsetki 1.425·59, różne 1.019·57, zysk z 1899 r. 1.600·75; razem 6.266 37½. Rozchód: administracya 2.045·30½, różne 1 012·49½, zysk czysty 1.600·75, saldo zysk 1.607·82½; razem 6.266 37½. *b) Bilans.* Stan czynny: kasa 1.209·36½, pożyczki hipoteczne 5.766·25½, portfel 55.213·21½, lokacye 1.631 06, rachunek bieżący 14.345·39, towar 8.314·46½, waluta 13·05, odsetki 93 94½, inwentarz i koszta założenia 1.182·10, zaliczki procesowe 17·—; razem 87.785·84½. Stan bierny: fundusz rezerwowy 971·19, udziały 27.412·32½, wkładki oszczędności 51.292·03½, rach. bieżący 5.683 11½, odsetki 819·30½, saldo zysk 1.607·82½; razem 87.785·84½. Ogólny obrót kasowy 2,377.100·78.

62. Radomyśl (koło Tarnowa). **Stowarzyszenie oszczędności i pożyczek.** *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: z rachunku odsetek 2.043·16. Rozchód: z rach. kosztów administracyi i podatków 885·65, z rach. kosztów urządzenia i ruchomości 114 90, do rachunku bilansu: saldo na rok 1900 (zysk) 1.042 61; razem 2.043 16. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki 48.370·81, odsetki naprzód zapłacone 102·47, odsetki zaległe 565·89, koszta ruchomości 241·30, zaliczki procesowe 114·46, realność 7.497·56, kasa 1.161·99; razem 58.054·48. Stan bierny: udziały 8.025·36, wkładki na rachunek bieżący 29.608·60, długi zaciągnięte 14.642·—, odsetki (naprzód pobrane) 634 89, fundusz rezerwowy 3.997·56, zaliczki procesowe 22·98, rezerwa strat 80·48, straty i zyski 1.042·61; razem 58.054·48. Liczba członków 532. Ogólny obrót kasowy 348.919·38.

63. Radymno. Towarzystwo powroźnicze. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: zysk na wyrobach powroźniczych 3.230·24, zysk na wyrobach manilowych 39·41, zysk na wyrobach sieciarskich 262·01, zysk na materyale surowym 773·63; razem 4.305·29. Rozchód: odsetki od pożyczek 506·68, umorzenie wartości realności 4% 442·—, umorzenie wartości ruchomości 10% 16·—, umorzenie wartości urządzenia warsztatu 10% 102 73, porto 301·—, pensye 1.568·—, druki 211·41, inseraty 51·25, zarząd 625·35, utrzymanie budynków 88 79, podatki 9·66, koszta procesowe 19·62, zysk saldo 362.80; razem 4 305 29. *b) Bilans.* Stan czynny: kasa 531·—, towary w magazynie 5.993·35, dłużnicy prywatni 2.831·60, dłużnicy członkowie 1.476·13, wartość realności 10.180·—, wartość urządzenia warsztatu 980·—, wartość ruchomości 144·—; razem 22.136·08. Stan bierny: udziały 3.297·80, kasa chorych 113 19, Wydział krajowy pożyczki 8 064·20, pożyczki Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie 1.000·—, c. k. Ministeryum handlu w Wiedniu 720·—, wierzyciele w rachunku bieżącym 1.356 61, fundusz rezer. 1 645·85, fundusz remun. 10·—, fundusz dyspozycyjny 40·63, rach. akceptów 5.525·—, przewyżka w stanie czynnym 362·80; razem 22.136 08.

64. Rymanów. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: z rach. odsetek 5.661·70. Rozchód: z rach. kosztów administracyi i podatków 3.317·53, do rachunku bilansu: saldo za rok 1899 zysk 2.344·17; razem 5.661·70. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki na skrypta 159.764·15, pożyczki na weksle 31.028·—, nieruchomości 6.000·—, zaliczki procesowe 2.535 71, lokacye 28 163·73, gotówka z 31. grudnia 1899 r. 2.120·50; razem 229.612·09. Stan bierny: udziały 23.913·23, fundusz rezerwowy 15.306·43, wkładki na rachunek bieżący 180.776·59, długi Towarzystwa 6.400·—, odsetki naprzód pobrane 822.47, zaliczki procesowe 26·03, zysk za 1898 rok 23·17, zysk za 1899 r. 2.344·17; razem 229.612·09. Liczba członków 4.723. Ogólny obrót kasowy 754 945·63.

65. Tarnów. Towarzystwo zaliczkowe. *a) Rachunek strat i zysków.* Przychód: z rachunku odsetek 12.402·59½. Rozchód: z rach. kosztów administracyi i podatków 7.717·60, do rachunku bilansu: saldo na 1899 rok 1.684 99½; razem 12.402 59½ *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki wekslowe 201.845·38, pożyczki skryptowe 114.736·16, odsetki naprzód zapłacone 6 11, odsetki zaległe 2.272·27, koszta procesowe 1.210·29, administracya (zaliczki płac) 933·—, zapas druków 250·—, lokacye 25.780·—, Bank krajowy 1.953·55, kasa 7.651·91; razem 356.638·67. Stan bierny: udziały 62.638·90, wkładki oszczędności 256.677·35, długi zaciągnięte 3.665·—, odsetki naprzód pobrane (weks. 1.413·77, skr. 969·48) 2.383·25, fundusz rezerwowy 25.943·96, Zakład kredyt. ziemsk. 152·32, rezerwa strat 492·89½, zyski i straty 4.684·99½; razem 356.638·67. Liczba członków 1.997. Ogólny obrót kasowy 2,511.514·21.

Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, ul. Lindego l. 4.